

Toelichting Reglement Burgerlijke Stand 2020

Artikel 2

In dit artikel wordt bepaald wie tot (buitengewoon) ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente Zwolle kan worden benoemd. Artikel 1:16 Burgerlijk Wetboek (BW) vormt hiervoor de wettelijke basis. Om vakkennis en professionele beroepsuitoefening te waarborgen, bepaalt lid 1 dat alleen personen die gewoonlijk belast zijn met het opmaken van akten van de burgerlijke stand en daarmee verband houdende werkzaamheden en taken, tot ambtenaar van de burgerlijke stand (abs) kunnen worden benoemd.

In tegenstelling tot de abs wordt de buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand (babs) specifiek benoemd voor het voltrekken van huwelijken. Iedereen die volledig handelingsbekwaam is, kan in principe worden benoemd tot babs.

Artikel 3

In artikel 1:16, lid 2 BW is bepaald dat een (b)abs voor een bepaalde periode kan worden benoemd.

De benoeming tot abs is verbonden aan de periode dat deze onafgebroken werkzaam is bij de gemeente Zwolle én gewoonlijk is belast met de taken als bedoeld in artikel 2, lid 1. Zodra één van beiden niet meer van toepassing is, vervalt de benoeming van rechtswege.

De benoeming tot babs vindt plaats tot de wettelijk AOW-gerechtigde leeftijd. Om organisatorische redenen en als de babs dit zelf verzoekt kan de aanwijzing telkens voor 1 jaar verlengd worden. Voorwaarde is wél dat het gemeentelijke MT Zwolle met die verlenging instemt. Vanaf het bereiken van de 70-jarige leeftijd vervalt de aanwijzing van rechtswege. Overigens kan een arbeidsovereenkomst ook eerder dan de pensioengerechtigde leeftijd of de 70-jarige leeftijd beëindigd worden.

De babs die structureel verbintenissen sluit, doet dit volgens inroostering. De babs verricht voltrekkingen tussen zowel personen van hetzelfde geslacht als tussen personen van verschillend geslacht. Dit is conform de beleidslijn zoals vastgesteld door het college en de raad. Onder structureel verbintenissen sluiten, wordt minimaal 10 voltrekkingen per jaar verstaan.

Op verzoek van partijen is het mogelijk iemand voor één dag tot babs te benoemen om een voltrekking te doen. Om misbruik van dit artikel te voorkomen, is de voorwaarde opgenomen dat de voltrekking in de gemeente Zwolle plaatsvindt.

Om adequaat te kunnen handelen, is de benoeming tot (b)abs gemandateerd aan de lijnmanager, bedoeld in artikel 5.

Artikel 4 Salaris

Alle buitengewoon ambtenaren van de burgerlijke stand hebben een arbeidsovereenkomst waarin onder meer het salaris voor een voltrekking is geregeld. Velen daaraan zijn particulier. Sommigen van hen zijn echter ook als ambtenaar in dienst van de gemeente. En daarnaast zijn er ook 'gewone' ambtenaren van de burgerlijke stand (bij Inwonerszaken) die naast het opmaken van akten van geboorte of overlijden ook met enige regelmaat voltrekkingen doen. In hun reguliere arbeidsovereenkomst is verder niets geregeld over een eventueel salaris voor een voltrekking. En tenslotte kan elke persoon worden aangewezen om voor één specifieke dag een voltrekking te doen. Bijvoorbeeld een ouder, vriend of raadslid. Hiervoor is het nodig om apart in dit reglement op te nemen in welke gevallen daarvoor recht op een salaris is.

Artikel 5

De lijnmanager, bedoeld in artikel 5 is belast met de dagelijkse leiding van de burgerlijke stand. De (b)abs is zelf inhoudelijk verantwoordelijk voor de verrichte werkzaamheden. Door de voorafgaande beëdigingsprocedure heeft hij zich persoonlijk verbonden tot vervulling van de hem wettelijk opgelegde verplichtingen. Hij staat dan ook als zodanig niet in een hiërarchische verhouding ten opzichte van zijn 'werkgever' en dus ook niet tot de genoemde lijnmanager. Alleen de rechter kan hem bevelen geven. De (b)abs is wel verantwoording schuldig aan het gemeentebestuur voor de opgedragen werkzaamheden. De normale disciplinaire sancties gelden ook voor de (b)abs als hij zijn ambtsplichten verwaarloost.

Artikel 6

Artikel 1:63 BW bepaalt dat een verbintenis in het openbaar in het gemeentehuis moet worden gesloten. Het begrip gemeentehuis is binnen de gemeente Zwolle ruim uitgelegd. Als gemeentehuis wordt elke plaats binnen de grenzen van de gemeente beschouwd en hoeft geen gebouw te zijn. Een voltrekking kan daarom ook buiten worden gesloten. Deze ruimere interpretatie van de regelgeving vindt al in meerdere gemeenten plaats. Zolang deze ruimere interpretatie niet rechtelijk wordt vernietigd, is het geoorloofd. Aan de plaats waar voltrekkingen kunnen worden plaatsvinden zijn drie voorwaarden verbonden:

- eigenaar/gebruiker van de plaats moet toestemming geven: deze toestemming moet bij het bespreken van de voltrekking bij de gemeente schriftelijk worden gegeven.
- de veiligheid van de (b)abs moet gewaarborgd zijn: ter bescherming van de (b)abs mag deze na overleg met de leiding van de burgerlijke stand weigeren de voltrekking te doen als de (b)abs van mening is dat de veiligheid niet is gewaarborgd. Om aanspraken van partijen te voorkomen, wordt dit bij het afspreken van de verbintenis bij de gemeente uitdrukkelijk aan partijen kenbaar gemaakt.
- Het gebruik van de plaats of het gebied waar de voltrekking plaatsvindt mag niet in strijd zijn met bestaande wetten, regels of gebruiken. Bijvoorbeeld beschermd natuurgebied Natura 2000, de gemeentelijke APV of een tijdelijke afsluiting van een terrein of gebied.

Artikel 7

De Schepenzaal is al sinds jaar en dag de vaste trouwzaal van de gemeente Zwolle. Rond de millenniumwisseling heeft Zwolle het als eerste gemeente in Nederland mogelijk gemaakt dat partijen zelf een tijdstip en een locatie mogen kiezen. Daaraan zijn wel wat voorwaarden verbonden die in artikel 6 worden benoemd.

Artikel 8

Naast de reguliere voltrekkingen zijn er enkele specifieke voltrekkingen. Voor niet draagkrachtigen wordt een volwaardige voltrekking met ceremonie aangeboden, mits één der partijen in Zwolle is ingeschreven én aantoonbaar kwijtschelding heeft van de gemeentelijke belastingen. Hiermee willen we laagdrempelig een controle inbouwen, zodat deze voltrekkingmogelijkheid ook echt voor niet-draagkrachtigen is opengesteld.

Daarnaast bieden we partijen die wél draagkrachtig zijn maar een formelere en/of kortere voltrekking wensen, de keuze uit een verkorte voltrekking of een balie-voltrekking.

Door deze vormen bieden we niet draagkrachtigen een volwaardige voltrekking aan en hebben draagkrachtigen – naast de reguliere voltrekking op een locatie naar keuze of in de Schepenzaal – de mogelijkheid uit twee kortere en goedkopere voltrekkingen te kiezen.

Artikel 9

In dit artikel is de verplichting aan het college om op grond van artikel 1:16c BW een regeling voor de openingstijden van het bureau burgerlijke stand te treffen, uitgewerkt. Met uitzondering van de voltrekkingen verricht de abs de verschillende werkzaamheden tijdens de openingstijden van de gemeentelijk publieksbalie in het stadskantoor.

In lid 2 zijn de tijden voor voltrekking opgenomen. Voor de verschillende voltrekkingsvormen en voor de Schepenzaal gelden vaste dagen en tijdstippen. Voltrekkingen op een locatie naar keuze van partijen, kunnen op elke dag en elk gewenst tijdstip plaatsvinden.

De beslissing om op grond van artikel 9, lid 3 of 4 de openingstijden van het bureau burgerlijke stand te verruimen of te beperken, is gemandateerd aan de in artikel 5 bedoelde lijnmanager.

Artikel 10

Met dit artikel wordt het mogelijk gemaakt mee te kunnen werken aan een toenemende vraag om het verbintenis opnieuw te sluiten, een zogenaamde 'rewedding'. Deze rewedding heeft geen juridische status maar heeft voor betrokkenen een grote emotionele waarde.